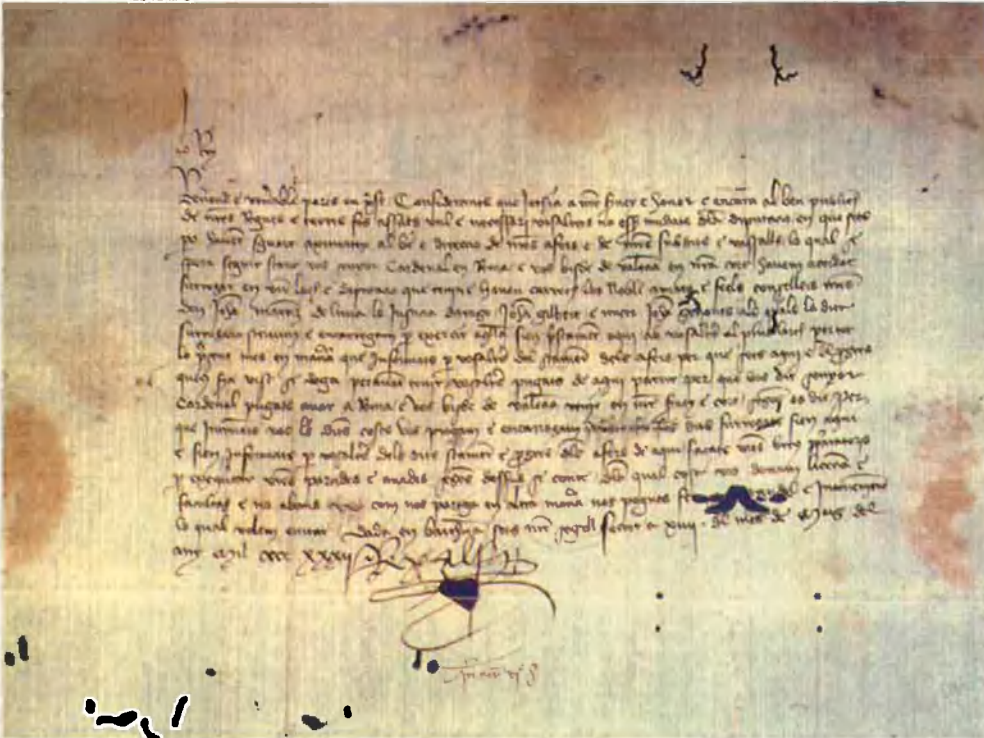

EL TEMPS

A l'esquerra, escrit del rei Alfons el Magnànim adreçat, el 14 de maig del 1432, al cardenal de Lleida Domènec Ram i el bisbe de València, Alfons de Borja. A la dreta, primera plana del *Llibre d'Evast e Blanqueria*, de Ramon Llull, edició del 1521 impresa a València.

La unió de textos fa la força

El conjunt de territoris que formaren part de la corona catalanoaragonesa, al llarg de l'edat mitjana (segles VIII-XVI), va fer una aportació rica, diversa, significativa i amb caràcter propi a la cultura europea del moment. Els textos produïts en aquell període, majoritàriament en català i en llatí (però també en aragonès, occità, castellà, italià, hebreu o àrab), han estat objecte d'atenció de manera ininterrompuda fins als nostres dies, per prestigiosos investigadors nacionals i internacionals". Ho expliquen els responsables de la iniciativa. I, acte seguit, un cop constatada la riquesa cultural, en destaquen també la dificultat de la difusió.

Es per això que el novembre del 2005 es constituïa una interessant unió de col·leccions que aplega editors intel·lectuals (els curadors dels llibres) i editorials. Interessant no pas pel volum de facturació ni pels fitxatges estrella ni per l'acumulació de *best-sellers* ni per cap altre d'aquesta mena de

El 23 de març es presenta a València un grup d'editorials constituït amb la voluntat de promoure l'estudi i la difusió dels textos medievals generats a la corona catalanoaragonesa: **Textos Medievals Catalans**.

paràmetres a l'ús, sinó perquè coordina els esforços d'un seguit d'editorials del país que treballen de fa temps per publicar, des d'una base de qualitat i rigor científic, tot tipus de textos (literaris i jurídics, públics i personals, científics

i teològics i un llarg etcètera de j bilitats) generats en l'àmbit terr de l'antiga corona catalanoara en l'edat mitjana. I estudis aquests textos. I sobre les persone els van escriure.

Dir *Textos Medievals Catalans* (TMC) —que aquest és el nom que la iniciativa editorial—, per tant, Ramon Llull i Arnau de Vilanova; deric de Borja i Francesc Eiximer clar. Però només per exemple. Per tal com constata Maria Toldrà de l'Institut Internacional d'Estudis Medievals, "els grans clàssics es van tant, però no els autors menys guts". I és per això que veu en aquesta unió d'editorials la possibilitat de mular l'estudi i de difondre posteriorment les "sorpreses que en puguin sorgir". Fet i fet, la promoció de diverses empreses d'edició també pulsa, de retruc, la investigació i coneixement. No debades, com Toldrà, encara ara la mateixa figura de Borja il·lustra un cas típic de desment dels referents culturals

“Molta gent encara se sorprèn en saber que els Borja eren valencians! per això són útils, també aquestes iniciatives, per conèixer que el mateix país que va produir Ramon Llull i Ausiàs March va donar també figures tan importants per a la cultura i fins i tot la política com ara els Borja.”

Val a dir que tant Vicent Olmos, des de la Universitat de València, com la mateixa Maria Toldrà han coincidit a constatar que, fins ara, en aquest camp editorial, “cadascú feia la guerra per la seva banda”. Sembla lògic, ben mirat, el pas de coordinar promoció i difusió: ara hi ha una pàgina web (vegeu www.tmcat.net) que ja ha començat a funcionar i que, a més d’informació sobre el grup TMC, proporciona enllaços amb cadascun dels projectes editorials; al passat Saló del Llibre de Barcelona es va poder comptar amb estand propi (“anar-hi cadascú per lliure hauria estat complicat”, apunta Toldrà), i aquest mateix mes de març, coincidint amb la presentació a València, TMC comptarà amb un expositor a La Llibreria de la Universitat de València.

La qüestió és, per tant, i respectant la política de cadascuna de les editorials –que ja ofereixen, dit sigui de passada, solvència contrastada, bé sigui per una trajectòria consolidada, bé per la garantia de treball dels qui en són responsables, bé per una combinació de tots dos factors i d’altres per torna–, “sumar esforços i donar solidesa a la difusió nacional i internacional de la tasca d’aquestes empreses”.

En aquest sentit cal interpretar també la col·laboració que s’estableix amb la Institució de les Lletres Catalanes, amb l’Institut Ramon Llull i amb l’Institut d’Estudis Baleàrics. La voluntat és “fer presents les nostres publicacions arreu”, incloses “les biblioteques i universitats més prestigioses del món”.

Tal com explicita Albert Soler, professor de la Universitat de Barcelona, especialista en Ramon Llull i coordinador del grup TMC, tot i que aquestes publicacions solen tenir “un ressò internacional notable, la política cultural interna no s’adona gaire d’aquesta projecció. De fet, en àmbits acadèmics internacionals, la cultura catalana té un prestigi del qual no és conscient ni la mateixa administració. Allà no cal anar-los a explicar què és la cultura ca-

Quines col·leccions hi ha a TMC?

■ **Arnaldi de Villanova Opera Medica Omnia (AVOMO) – Publicacions Universitat de Barcelona – Fundació Noguera**

Edició crítica dels escrits mèdics del metge i filòsof Arnau de Vilanova. Ambició projecte impulsat pel traspassat Luis Garcia Ballester (Universitat de Granada), Michael R. McVaugh (Universitat of North Carolina at Chapel Hill) i Juan A. Paniagua (Universitat de Navarra).

■ **Arnaldi de Villanova Opera Theologica Omnia (AVOTHO) – Institut d’Estudis Catalans, Facultat de Teologia de Catalunya, Scuola Superiore di Studi Medievali e Francescani**

Edició dels textos teològics d’Arnau de Vilanova.

■ **Biblioteca Barcino – Editorial Barcino, Fundació Lluís Carulla**

Col·lecció de recent creació amb els textos més representatius de la literatura catalana antiga en edicions en ortografia normalitzada, i amb introduccions i notes a peu de pàgina que n’aclareixen els passatges difícils per a un lector actual. Fins ara s’han editat les *Homilies d’Organyà* i *Llibres, mestres i sermons* de Francesc Eiximenis.

■ **Biblioteca Borja – Edicions 3i4, Institut Internacional d’Estudis Borgians**

Edicions de textos i estudis sobre aspectes històrics, culturals i artístics relacionats amb la família Borja.

■ **Col·lecció Alfons el Vell – Centre d’Estudis i Investigacions Comarcals Alfons el Vell, Gandia**

Col·lecció editada per l’organisme autònom constituït per l’Ajuntament de Gandia (Safor) amb l’objectiu de promoure la investigació i la divulgació d’estudis científics.

■ **Col·lecció Blanquerna – Universitat de Barcelona i Universitat de les Illes Balears, Publicacions UB i UIB**

Publicació d’estudis sobre Ramon Llull i el lul·lisme i sobre els seus contextos culturals.

■ **Corpus Biblicum Catalanicum – Associació Bíblica Catalana i Publicacions Abadia de Montserrat**

Edició crítica de totes les traduccions catalanes de la Bíblia o de textos relacionats amb aquesta, fins a l’any 1900.

■ **Diplomatari Borja – Edicions 3i4, Institut Internacional d’Estudis Borgians**

Edició íntegra del text original o en regest (resum anteposat a la transcripció d’un document) de la documentació que hi ha en arxius europeus sobre els dos papes Borja (Calixt III i Alexandre VI) i els seus familiars més immediats.

■ **Els Nostres Clàssics – Editorial Barcino, Fundació Lluís Carulla**

Edicions crítiques de textos en català, des dels orígens fins al segle XVI (obres literàries, texts jurídics, científics o pràctics i també traduccions cata-

Ramon Llull.

>>> lances medievals de llibres escrits en altres llengües).

■ **Fonts Històriques Valencianes – Publicacions de la Universitat de València**

Edició d'una mostra àmplia de texts representatius de la història del País Valencià: des de la documentació administrativa als grans manuscrits medievals, tant referents a les institucions eclesiàstiques i civils com al poder municipal, sense oblidar els documents de la vida quotidiana i privada.

■ **Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans – Institut d'Estudis Catalans**

El conjunt de les publicacions de l'IEC que es refereixen a textos medievals, més les Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica (col·lecció que aplega l'obra científica d'aquesta Secció de l'IEC, des de l'any 1927).

■ **Nova Edició de les Obres de Ramon Llull (NEORL) – Patronat Ramon Llull i Publicacions de l'Abadia de Montserrat**

Edicions crítiques homologades filològicament de les obres catalanes de Ramon Llull que romanen inèdites o que s'havien editat amb pocs mitjans.

■ **Obres de Francesc Eiximenis (OFE) – Universitat de Girona, Diputació de Girona**

Edició crítica de les obres completes catalanes i llatines del menoret gironí. També hi ha una col·lecció que, sota el nom "Estudis sobre Francesc Eiximenis" pretén aplegar els millors treballs sobre la seva personalitat, obra i influència.

■ **Publicacions de la Fundació Noguera – Fundació Noguera**

Publicació dels inventaris d'arxius notariais de Catalunya; edició crítica d'ordenacions, col·leccions i textos jurídics d'especial interès per al coneixement de l'evolució del dret català; edició de llibres de privilegis d'institucions públiques; estudis d'anàlisi històrica...

■ **Textos i Estudis de Cultura Catalana – Publicacions de l'Abadia de Montserrat**

Prolífica col·lecció que forneix els estudiosos de textos minuciosos sobre qüestions sovint molt concretes i que esdevenen eines clau per a treballs més amplis: des d'una traducció catalana medieval dels *Aforismes* d'Hipòcrates al recull de treballs sobre *Intel·lectuals i escriptors a la baixa edat mitjana*, a cura de Lola Badia i Albert Soler.

■ **Traducció de l'obra llatina de Ramon Llull – Obrador Edèndum, Brepols Publishers**

Si l'obra considerada intel·lectualment més vigorosa de Llull és l'escripta en llatí, aquesta col·lecció fa pesa a l'abast del públic català. El primer volum, *Retòrica nova*, és d'aparició imminent.

■ **Textos fora de col·lecció – Diverses editorials**

Des de *Lo somni*, de Bernat Metge (Quaderns Crema) a les *Obres selectes de Ramon Llull* (Editorial Moll).

talana, perquè ja la coneixen: cal oferir-los productes que satisfacin les seves necessitats. I això és el que fan les editorials de TMC".

Fet i fet, al mateix temps que pot coordinar ofertes conjuntes per al consum acadèmic intern o extern (que si no és massiu sí que té i atorga reconeixement), TMC també serveix per plantejar una veu comuna davant de l'administració que li exposi les necessitats també comunes d'un conjunt d'editorials que contribueixen a consolidar el prestigi de la nostra cultura: "A nosal-

tres no ens interessa tant ser a les fires internacionals –raona Albert Soler–, per exemple, com que aquests productes editorials siguin subscrits per les biblioteques nacionals del món."

Així doncs, editorials sovint petites, que editen textos de comercialització sovint difícil, troben un coixí comú que esdevé trampolí. Al remat, l'experiència fa bona la dita que recorda amb naturalitat l'estudiosa Maria Toldrà: "la unió fa la força".

Núria Cadenas

Lletres catalanes a bon preu

El Consell de Mallorca convoca la segona edició dels premis literaris en català més dotats econòmicame

El premi Mallorca 2006 de ció literària ja han iniciat e camí. El ple del Consell de Mallorca aprovà la convocatòria segon any consecutiu. Es tracta premi de literatura en català més dotat econòmicament de tot l'è dels Països Catalans: 70.000 eur al guanyador en la modalitat de r tiva i 10.000 en la de poesia. En 80.000.

Els que vulguin participar-hi ha de lliurar els originals, "en correctalà", diuen les bases, abans del 3 maig en el registre del Consell preservar rere un pseudònim obli riament el nom per garantir la i cialitat del jurat, el veredicté fina qual s'haurà de donar abans de fi zar l'any. Tot i el llarg termini, és rebé segur que serà abans que es gui el resultat, possiblement, ento la festa de la Diada de Mallorca, tuïda pel Consell per al dia 12 tembre. Per a més informació, els ressats poden consultar la pàgin www.conselldemallorca.net.

L'any passat participaren en el c men literari 104 obres, 55 de po 49 de narrativa. En poesia re guanyador l'eivissenc, resident a lència, Manel Marí, de vint-i-nou que es va fer amb els 10.000 eu l'obra escultòrica de petit format vés de "No pas jo", el títol de l presentada. El certamen de narr: